

Izhaja

vsak četrtek (po potrebi tudi večkrat) z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankirajo in pošiljajo uradni listu »Mir«, Velikovec, Koroško.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo. Dopisom je treba za odgovor priložiti poštno znamko.

Nefrankirani dopisi se ne sprejmejo.

Velja

za celo leto K 20.—
» pol leta » 11.—
» četrt » » 6.—
» 1 mesec » 2.—
za inozemstvo primeroma več.
Naročnina se plačuje vnaprej.

Za oglasila se plačuje po 50 v, med besedilom po 1 K za 1 cm² vsakokrat, minimum 24 cm². — Za poslano se plačuje po 80 v, za parte, zahvale in izjave po 1 K za 1 cm². — Za male oglase se plačuje po 30 v za besedo; debelo tiskano 60 v vsakokrat; minimum 5 K.

Za izvestilo pri upravnistvu 3 K posebej. Vprašanjem je za odgovor priložiti znamko.

Denar naj se pošilja na naslov: Upravištvo lista »Mir«, Prevalje, Koroško.

MIR

Glasiilo koroških Slovencev.

Leto XXXIX.

Prevalje, 22. julija 1920.

Št. 36

Bog Vas sprimi! Soyez les bienvenus!

Messieurs les représentants des Puissances Alliées, vous avez pu vous persuader de vos propres yeux que l'ordre règne dans la zone A, que les habitants y vaquent paisiblement à leurs affaires.

Cependant il est à constater des agissements subversifs de nos adversaires ne sachant point se passer des privilèges dont ils jouissaient sous le régime allemand, des gens qui se sentent opprimés dès qu'ils ne peuvent plus opprimer d'autres.

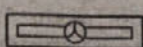
Les plaintes portées contre l'administration yougoslave, plaintes dénuées pour la plupart de tout fondement vous ont prouvé et vous prouveront tous les jours la maxime de nos adversaires: calumniare audacter, semper aliquid haeret.

A vous de juger!

Nos princes jadis avant de prendre possession du pouvoir devaient promettre au représentant du peuple rassemblé dans la plaine de Gospa Sveta d'être »juge intègre, protecteur des veuves et des orphelins«!

Voilà que nous aussi, nous n'avons qu'une demande à vous faire, Messieurs: soyez justes, Messieurs, rien que justes.

Nobles champions des droits de l'homme, dignes représentants des grandes nations, nos amies, soyez les bienvenus!

Dobrodošli!

Gospodje zastopniki zavezniških držav! Na lastne oči ste se mogli prepričati, da vlada pri nas red in mir, da tukajšnje prebivalstvo hodi mirno po svojih opravkih.

Pač pa je opazati rovanja naših nasprotnikov, ki nikakor nočejo pogrešati predprav, katere so uživali pod nemško upravo, rovanja ljudi, ki se čutijo zatirane, odkar ne morejo več zatirati drugih.

Pritožbe proti jugoslovanski upravi, pritožbe, ki so v večini slučajev brez vsake podlage, so vas že prepričale in vam bodo še nadalje dokazovale geslo naših nasprotnikov: Predrzo obrekuj, nekaj le obvisi!

Gospodje, sodite sami!

V starih časih so naši knezi, predno so nastopili vlado, morali na Gosposvetskem polju obljubiti zastopniku zbranega naroda, da bodo »pravični sodniki, zaščitniki vdov in sirot«.

Tudi mi vas prosimo samo eno, gospodje: Bodite pravični, samo pravični, gospodje!

Viteški boritelji za človeške pravice, vredni zastopniki velikih narodov, naših prijateljev:

Bog Vas sprimi!

Ljubljana

Licejska knjižnica

5814

Vsi na veliki manifestacijski shod

kateri se vrši
v nedeljo, dne 25. julija 1920
v Velikovu.

Ob 1/2 11. uri sv. maša na Mestnem trgu.

Po božji službi

manifestacijsko zborovanje.

Obhod po mestu.

Za demarkacijsko črto.

Najprej se je oglašil lačni Dunaj. Naenkrat so prinesli listi vest, da namerava plebiscitna misija „odpreti“ demarkacijsko črto med cono A in B. Za njimi so prišli drugi — graški in celovski listi. Verjamemo, da bi Nemcem ugajalo, če bi bila meja med conama odprta. To pa je tehnično neizvedljivo in bi pomenilo kršenje mirovne pogodbe. In mirovne pogodbe se bomo držali.

Le pomislite! Naša država zalaga cono A z živem. Vse bi se vsulo iz Celovca in drugod v cono A in bi nakupovalo in vlačilo od tod, kar smo si mi s trdom pridelali. In plačevalo bi z ničvrednimi avstrijskimi kronami, saj danes za naših 38 kron dobiš že 100 avstrijskih. In nemškega denarja se bi nabrali kakor golazni — in država bi mogla imela potem zopet prijetno dolžnost, da bi menjavala ta avstrijski drobiž. Priporili smo si s trdom dober kurz našega denarja, v Avstriji in povsod po svetu poprašujejo po njem in sedaj naj bi poplavile nemško-avstrijske krone zopet cono A. Ne boš, Miha.

Pri nas vlada lep red in mir. In če bi bila meja odprta, bi poplavili nemški agitatorji cono A in bi sejali nemir in delali zdražbo. Ne boš, Miha!

Poznamo vas dobro, ljubi „nemški“ Korošci. Ohranite temne elemente tam v Celovcu. In prevratna agitacija se bi razširila pri nas. Pokazali smo, da smo močna država in to hočemo tudi ostati. Zato protestiramo proti nemškim nakanam. Mi hočemo red in mir. Znano je, da na Tešinskem niso mogli izvesti plebiscita. Pri nas ga pa bomo. Zato ne pustimo, da bi odpi-

rali demarkacijsko črto. Boljševizmu bi bila na stečaj vrata odprta, boljševizma pa ne maramo.

Dovolj so nam nemški vojaki prizadeli gorja lani, nočemo, da bi se obnovili taki dogodki. Cona A je po mirovni pogodbi v upravi države SHS. Ta uprava je pravična, je solidna. Zato ne bodo rušili, kar smo mi ustvarili in sezidali.

„Tu smo mi gospodarji!“

Politični pregled.

Jugoslavija.

Ministrski svet je sklenil, da sprejme sklep zaveznikov o 5 % vojni odškodnini, ako nam zjamčijo, da bo Jugoslavija prva izplačana in ako se nam dovolijo olajšave v vprašanju dolgov in če bo vprašanje ladij na Jadranskem morju povoljno rešeno. Ministrski svet je sklenil, da se izpremenijo vse priznanice onih 20 %, katere so izdale oblasti ob priliki žigosanja, ki znašajo več nego 1000 K, v državne obveznice z 1 % obrestmi. Svote pod 1000 K se izplačajo takoj.

Plebiscitna komisija.

Štab angleškega oddelka komisije za ljudsko glasovanje je odpotoval 14. t. m. iz Ostende v Celovec in prišel tja najbrž 16. t. m. Polkovnik Peck, predsednik angleškega oddelka komisije in obenem predsednik komisije za ljudsko glasovanje, dospe nekaj dni pozneje. Naš predsednik komisije, rektor Cvijić, je že odpotoval v Celovec, kjer je zbrano že nekaj članov naše komisije z uradništvom.

Italija.

Položaj Italije je slab. Laška lira izgublja vrednost in je padla že pod dinar. Brezposelnost, draginja, velik državni primanjkljaj. Vojaštvo in delavstvo revolucionirata. Ta notranji razkroj države je treba prikriti, zato je treba obrniti pozornost na zunanje.

Italijani se morajo po dogovoru z albansko vlado umakniti iz vse Albanije z Valono vred in smejo zasesti samo otok Saseno.

V Splitu, glavnem mestu Dalmacije, kjer ima dalmatinska pokrajinska vlada svoj sedež, ki ni bil nikdar od Italijanov zaseden, praznujejo god našega kralja. Italijanska bojna ladja izkrca vojake in oficirje, ti grede po mestu in trgajo naše zastave. Naša žandarmerija jih ščiti, laška ladja pa prične streljati v množico in na orožnike, ki izzvani odgovarjajo z orožjem. Nekaj mrtvih in ranjenih.

V Idriji se je laško vojaštvo uprlo in demonstriralo. Oficirji so se deloma pridružili vojaštvu.

V Trstu skliče „društvo bojnikov“ — organizacija častnikov in vojakov — shod. Udeležo

se ga vojaki in druhal. Tam jih nahujskajo, nato se razkropijo po mestu, sežgejo Narodni dom, plenijo po slovenskih trgovinah, napadejo privatna stanovanja. Isto se ponavlja po vseh primorskih mestih.

Dolžnost naše vlade je, da varje čast države. Do vojske seveda ne bo prišlo, ker so še diplomatična sredstva na razpolago in se lahko vse mirnim putem poravnava. Zato je pisarenje nemških listov in šepetanje nemških agitatorjev samo agitatorično sredstvo proti naši državi. Nad pol milijona Nemcev ječi tudi v italijanskem suženjstvu na Tirolskem. In tudi ti pravijo: „Werds uns wohl nicht vergessen?“ In Avstrija in Nemčija pravita: „Das nicht.“

Poljake

so ruski boljševiki premagali. Poljaki prosijo za mir.

„Glasbena Matica“ na Koroškem.

Dne 10. jul. zjutraj je nastopila „Glasbena Matica“ svojo triumfalno pot na Koroško. Na vsaki postaji od Jesenic dalje je pozdravljala šolska mladina izletnike s pesmijo, nagovori in cvetjem v zahvalo za nje sprejem v Ljubljani. Svečan sprejem je bil v Borovljah. Ravnatelj dr. Mišič je s krasnim nagovorom pozdravil „Glasbeno Matico“ ter njen pevski zbor. Na pozdravu sta se zahvalila predsednik „Glasbene Matice“ dr. Vladimir Ravnihar in predsednik pevskega zbora Andrej Rapè.

Koncert zvečer je zbral vse Borovlje in okolico. Prišli so tudi Nemci. Občudovanje in navdušenje se je stopnjevalo od točke do točke. Mojstra Hubada so obsuli z ovacijami. Kot solistinja smo po dolgem času zopet pozdravili gospo Miro Dev-Costaperario. Po zadnji točki nihče ni vstal, vse je hotelo imeti še več in več. Po završenem koncertu se je obširni vrt v hotelu Just napolnil do zadnjega kotička. Vodja okr. glavarstva vladni svetnik dr. Ferjančič je v lepem govoru proslavljal „Glasbeno Matico“, povdarjajoč pomen njenega izleta v kulturnem in narodno-političnem pomenu. V imenu boroveljskih Slovencev je poklonil „Glasbeni Matici“ krasno izdelano plaketo, delo domače graverske umetnosti (gosp. Uznik). V daljšem govoru se je zahvalil g. dr. Ravnihar. Govorili so še predsednik pevskega zbora Rapè, župnik Arnuš, viharo pozdravljen ravnatelj Hubad, Prunk in drugi. Domači pevci so peli prelepe koroške narodne pesmi. Pozna ura nas je ločila.

V zgodnjem jutru smo odhajali na Vrbsko jezero. Od Vetrinja do Otoka smo se v prelestnem vremenu vozili skozi od domačinov pripravljene slavaloke. Na Otok je prihajalo domače ljudstvo v množicah bodisi peš, bodisi na okra-

Podlistek.

A. Daudet:

Kukunjanski župnik.

(Iz knjige: Lettres de mon Moulin [Pisma iz mojega mlina]. Poslovenil dr. J. Kotnik.)

Vsako leto o svečnici izdajajo provensalski pesniki v Avignonu lično malo knjižico, do vrha napolnjeno z lepimi pesmimi in ljubkimi pripovedkami. Pravkar sem dobil v roke letošnji zvezek, v katerem sem našel divno pripovedko, ki jo vam hočem tukaj v malo skrajšani obliki prevesti... Parižani, prožite svoje kešarice, poslužiti vam hočem topot z najfinejšo provensalsko moko.

Gospod Martin je bil župnik v Kukunjanu. Bil je dober kot kruh in iskren kot zlato ter je po očetovsko ljubil svoje Kukunjančane. Za njega bi bil v Kukunjanu pravi raj na zemlji, samo da so mu dajali Kukunjančani malo več zadoščenja. Toda gorje! Spovednico so že vso prepredli pajki in na lepo velikonočno jutro so bile še vse hostije na dnu ciborija. Dobrega duhovnika je to bolelo globoko v srcu in vedno je prosil Boga, da mu ne dá preje umreti, predno bo svojo izgubljeno čredo zopet pripeljal v naročje sv. cerkve.

Videli boste sedaj, kako ga je Bog uslišal. Neko nedeljo, po svetem evangeliju, gosp. Martin stopi na prižnico.

Dragi bratje, je dejal, verujte mi, ako hočete; preteklo noč sem bil jaz, ubogi grešnik, pred rajskimi vrati!

Potrkal sem. Sveti Peter mi odpre.

„A, to ste vi, dobri gospod Martin,“ me je nagovoril; „kaj pa vas je zaneslo semkaj? S čim vam morem poslužiti?“

„Lepi sveti Peter, vi, ki držite v rokah ključke in knjigo, ali bi mi mogli povedati — če nisem preveč radoveden — koliko imate Kukunjančanov v paradižu?“

„Kako bi vam to mogel odreči, gospod Martin; kar sedite, pa bova skupaj pogledala to stvar.“

In sveti Peter vzame debelo knjigo, jo odpre ter natakne svoje očali.

„Poglejmo torej: Kukunjan, ste rekli. Ku... Ku... Kukunjan! Imamo ga. Kukunjan... Dragi moj gospod Martin, ta stran je čisto bela. Niti ene duše...“

„Kako! Nobenega izmed Kukunjančanov ni tukaj. Nobenega? To ni mogoče! Poglejte bolje.“

„Nobenega, častiti gospod. Poglejte sami, če že mislite, da se šalim.“

„Strašno! Tolkel sem z nogami ob tla in s sklenjenimi rokami prosil usmiljenja. Tedaj pa mi reče sveti Peter:

„Verujte mi, gospod Martin, da ni dobro, če se tako razburjate, ker bi vas lahko kap zadela. Saj to ni vaša krivda, in navsezadnje, vaši Kukunjančani se gotovo sedaj čistijo v vicah.“

„Ah, prosim vas, veliki sveti Peter, omogočite mi, da jih vsaj vidim ter malo potolažim.“

„Drage volje, moj prijatelj. Čakajte, nadenite hitro te le sandale, ker potje tukaj niso najbolj... Tako, dobro... Sedaj pa stopajte naravnost. Vidite tam doli, na kraju, ovinek? Tamkaj boste našli srebrna vrata, vsa okovana s črnimi križci... na desno roko... Ko potrkate, vam bodo odprli. Tako! Bodite zdravi in veseli.“

In jaz sem začel hoditi in hoditi. Kakšna gonja! Obhaja me kurja polt, samo če na to pomislim. Ozka stezica, polna trnje, svetlika-jočih se karfunkljev in sikajočih kač, je vodila k srebrnim vratom.

Tok, tok!

„Kdo trka?“ me vpraša hripav in bolesten glas.

„Kukunjanski župnik!“

„Kakšen?“

„Kukunjanski!“

„A, tako!... Vstopite!“

Vstopil sem. Velik lep angelj s temnimi krili kot noč in svetlosijajno obleko kot dan, z diamantnim ključem, visečim ob pasu, je pisal kra-

kra... v veliko knjigo, še večjo nego je bila Petrova.

„Kaj pravzaprav hočete in kaj iščete tukaj,“ reče končno angelj.

„Lepi božji angelj, hotel bi zvedeti — če nisem preveč radoveden — koliko je Kukunjančanov tukaj.“

„Ku...?“

„Kukunjančanov, ljudi iz Kukunjana, katerih posrednik božji sem jaz.“

„A, gospod Martin, kaj ne?“

„Tako je, gospod angelj!“

„Torej, vi pravite, Kukunjan, kaj ne?“

In angelj je odprl in začel prelistavati veliko knjigo, oslinivši si prste, da bi se posamezni listi ne sprijemali...

„Kukunjan,“ je izpregovoril ter pri tem globoko vzdihnil... „Gospod Martin, pri nas v vicah ni nobenega Kukunjančana.“

„Jezus, Marija in Jožef! Nobenega Kukunjančana v vicah? Vsemogočni Bog, kje pa so tedaj?“

„Eh, sveti mož, gotovo so v raj. Kje pa hočete, da naj bi bili?“

„Saj jaz vendar odtod prihajam, iz raja...“

„Vi odtod prihajate?... Torej?“

„Torej! Tamkaj jih ni!... Ah, sveta mati angeljev!...“

„Kaj hočete torej, gospod župnik? Ako jih ni v paradižu niti v vicah, tedaj pač ni drugo mogoče kot da so...“

„Križani Jezus, sin Davidov! Ah, ah, ah! Ali je to mogoče? Ali se je veliki sveti Peter zlagal?... Saj vendar nisem slišal peti petelina. Ah! mi nesrečniki! Kako naj si upam jaz v paradiž, ako ne bo tamkaj mojih Kukunjančanov?“

„Poslušajte me, dobri gospod Martin, ker vi na vsak način hočete biti na jasnem ter se na lastne oči prepričati o tej zadevi, pojdite po tej stezi, tecite, ako morete... Tam doli, na levo, boste našli velika vrata in tam boste zvedeli vse. Bog vam pomozil!“

In angelj je zaprl duri.

Mariborska eskomptna banka

Glavni trg št. 141 **podružnica Velikovec** Glavni trg št. 141

Telefon šte. 7 (interurban). — Račun pošt. ček. urada SHS v Ljubljani št. 11.695.

Centrala Maribor.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju; dovoljuje vsakovrstne kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Podružnica izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle.

Daje pojasnila vsak čas brezplačno. Blagajna je odprta od 1/2 9. do 12. ure in od 15. do 16. ure (3. do 4. ure popoldne).

Podružnica Murska Sobota.

Izvršuje nakazila v tu- in inozemstvo. Kupuje in prodaja devize, valute in vrednostne papirje ter eskomptira trgovske menice; akreditivi na vsa tu- in inozemska mesta.

šenih vozovih in čolnih. Kmalu po maši, pri kateri je pel oddelek Matičnega zbora — solistinja gđc. Počivavnikova — je pričel koncert v veliki dvorani pri Pirkerju. Seveda je bila premajhna za toliko občinstva. Vsa okna so bila odprta na jezero, zunaj pa je poslušalo sveto in vestno na stotine ljudstva. Viharnega odobravanja po vsaki točki ni hotelo biti konca. Več točk je moral zbor ponavljati. Ob izvajanju koroških narodnih („Gor čez izaro“) so poslušalci jokali.

Če je bilo treba še kakšnega dokaza, čegavo je to ljudstvo, tedaj so dokaz doprinesle koroške pesmi, udarjajoče na srčno struno tega ljudstva. Ravnatelj Hubad je bil zopet središče aklamacij. Gospa Lovšetova, izborna disponirana, nam je zapela več pesmi svojega repertoarja. Koncert so na povabilo tajnika plebiscitne komisije gosp. dr. B. Stareta posetili dosedaj došli člani antantne komisije v Celovcu, ki so bili polni hvale in občudovanja. Zlasti Angleži so hvalili, da tako dovršenega zborovnega petja še niso čuli. Prišel je tudi general Maister z rodbino, dr. Gregorin z rodbino in mnogi drugi odlični možje. Popoldne se je razvila prosta domača zabava s petjem, godbo, vožnjo po jezeru itd. Ta dan je zgodovinski dan za našo slovensko Koroško.

Dnevne vesti.

Kaj nam pravi angleški prijatelj? Seton Watson (Scotus Viator) je obiskal tudi Ljubljano, ki mu je priredila komerz. Njemu na čast je Glasbena Matica priredila koncert. Na komerzu so ga pozdravljali, on pa je odgovoril, da je nastopil proti londonskemu paktu in nastopa še danes. Globoko simpatizira z našim narodom, zlasti pa od trenutka, ko je dekadentni pesnik D'Annunzio zasedel Reko. Upa, da se zvezo z Anglijo in našo državo čimprej vpostavi. Slovenci so dokazali, da danes niso več majhen narod, da so narod, ki ne bo umreti, ki je trden, vztrajen in žilav in ki se drži Riegrovih besed: Ne vdajmo se! Tudi niso več majhen narod, ker so neraz-

družljivo združeni s Hrvati in Srbi. Pozdravlja Slovence, združene v svobodni državi in kliče: Jugoslavija bodi močna, cveti, bodi združena in vrlo napreduj!

Poziv. Pozivlja se, da se do 25. julija gotovo javijo v svrhu evidence Narodnemu svetu v Velikovec vsi oni, ki so bili primorani zapustiti glasovalno cono B (Celovec) ali bili iz nje izgnani.

Organizacija koroških prostovoljcev. Dopise, namenjene organizaciji koroških prostovoljcev, naj se za dobo počitnic pošilja na naslov: Lojze Ude, pravnik, Narodni svet, Velikovec.

Obisk Vrbskega jezera se v zadnjem času razveseljivo razvija. Nekateri letoviški kraji kakor Majernik, so že skoro polni, drugi, kakor Ribnica, Otok, se polnijo. Dohajajo tudi že bratje Hrvati in tudi mnogo Slovencev. Tudi iz Srbije je že došlo ali pa naznanilo svoj prihod več uglednih rodbin, med drugimi vsenčiliški profesor dr. Arandjelović in generalni direktor Tešić, oba iz Beograda.

Sodalitas ss. Cordis Jesu za Podjuno ima svoj redni sestanek dne 28. t. m. v Pliberku v navadnih prostorih. Poroča g. Uranšek in g. dr. Cukala. Pričakuje se polnoštevilne udeležbe!

Podpredsednik.

52 predavanj o Koroški se je vršilo v tednu od 27. junija do 4. julija po vsej Sloveniji v sedežih sodnijskih okrajev. Predavanja je oskrbel Narodni svet. V vsej slovenski javnosti vlada veliko zanimanje za odločilen boj, ki ga bijemo Korošci. Vsa domovina gleda na nas.

Redek jubilej. Dne 30. julija obhaja v Mariboru živeči, v koroških narodnih krogih dobro znani umirovljeni nadučitelj g. Fran Podobnik petdesetletnico službovanja v javni deželni in državni službi. Izmed 12 tedanjih maturantov doživel je le on sam ta jubilej, 11 jih že krije hladna zemlja. G. Podobnik je služboval skozi 20 let na Koroškem in sicer pri Sv. Jakobu niže Celovca, v Svečah v Rožu, v Velikovec in naposled na Jezerskem. Ker je ostal zvest svojemu narodu in se ni dal upogniti navadni nemških šolskih oblasti,

je moral pretrpeti mnogo preziranja in preganjanja. Dobro nam je še v spominu, kako krepko se je bil postavil v neki okrajni učiteljski konferenci in ostro, a stvarno s pedagoškega stališča kritiziral od deželnega šolskega sveta izdano knjižico, takozvano „Germanisationsbüchel“, nestvor, ki ga je bil skrpucal narodni odpadnik, učitelj Karel Preschern. Pri konferenci navzoči deželni šolski nadzornik Gobanc pa ni pripustil nadaljne kritike in pozval predsednika, da naj odtegne govorniku besedo, češ, da okrajna učiteljska konferenca in tudi noben učitelj ni upravičen kritizirati od deželnega šolskega sveta izdanih odredb. Od tega trenutka je bil Podobnik na indeksu in začelo se ga je sistematično preganjati. Neznosne razmere so ga prisilile, umakniti se na Štajersko, kjer je služboval kot nadučitelj pri Sv. Barbri v Halozah in naposled na Hajdinu pri Ptuj. Občina Hajdin ga je v priznanje njegovih zaslug za šolo in občino soglasno imenovala častnim občanom. Sedaj živi v Mariboru in posluje neprestano kot pisarniška moč pri kr. okrajnem glavarstvu, prideljen pisarni okrajnega šolskega sveta. Rožanom in Podjuncanom je gotovo še v živem spominu ta takrat še mladi mož, marljivi učitelj, izvrstni vzgojitelj mladine in izborni pevec, ki so ga celo nemški Velikovčani imenovali „windische Nachtigall“ (slovenski slavček). Osivelemu in zaslužnemu, duševno še vedno bistremu jubilaru kličemo ob njegovemu slavu: Bog ga živi in ohrani, čvrstega in zdravega ter mu daj doživeti tudi demantni jubilej!

Št. Rupert pri Velikovec. (Gospodinj-ska šola) v „Narodni šoli“ se prav dobro obnese: v zimskem tečaju je bilo 15 učenk, pa tudi zdaj v poletnem tečaju, ki traja do konca oktobra, jih je ravno toliko. Zdaj je dobila gospodinj-ska šola tudi državno podporo in bo zdaj mogoče še druge strokovne učne moči nastaviti. Do zdaj sta se napravila vsako leto dva polletna tečaja, zimski in poletni, in sicer zavoljo tega, ker naši kmetje ob poletju svoje hčere doma potrebujejo za delo na polju in tudi, ker za pol-

Bila je to dolga steza, vsa posuta z žerjavico. Noge so se mi zapletale kot da bi bil pijan in ob vsakem koraku sem se spoteknil. Bil sem ves moker, vsaka dlačica na mojem telesu je imela svojo kapljico potu in kar sopihal sem od žeje. Da si nisem opeknel nog, se mi je zahvaliti sandalam, ki mi jih je bil poklonil sv. Peter.

Ko sem se bil že dosti nahodil in opotekal, zagledam na levo roko duri . . . ne, vrata, velkanska vrata, zevajoča kot vrata velike peči. Oh, moji otroci, in kakšen prizor! . . .

Tukaj me niso vprašali za ime, tu se ni vodila nobena knjiga.

Trumoma vstopajo ljudje skozi polna vrata, kakor vi, moji bratje, ob nedeljah v krčmo.

Potil sem se, da je kar teklo z mene, a vendar me je zeblo, da sem drhtel. Lasje so se mi postavili pokoncu. Smrdelo je po zasmojenem, pečenem mesu, in bilo mi je, kot da čutim smrad, ki se razširja, kadar naš kovač Elija pred kovanjem ožiga kopito starega osla. Zmanjkalo mi je sape v tem smrdljivem in ogorelem zraku. Zaslišal sem strašno kričanje, jokanje, vzdihovanje, rjojenje in preklinjanje.

„No, ali misliš vstopiti ali ne?“ zarenči nad menoj rogat vrag, spodbodivši me s svojimi burkljami.

„Jaz? Ne, jaz ne bom vstopil. Prijatelj sem božji.“

„Ti, prijatelj božji? No, s . . . garava, kaj pa tedaj delaš tukaj?“

„Jaz prihajam . . . Oh, ne govorite mi o tem, ker se ne morem več držati na nogah . . . prihajam . . . prihajam od daleč . . . in ponižno vas hočem vprašati, ali . . . ali nimate slučajno . . . koga izmed naših Kukunjančanov tukaj . . .“

„A, ogenj božji! Kaj se vendar delaš tako neumnega, kakor da ne bi vedel, da je ves Kukunjan tukaj? Čakaj, grda vrana, le poglej in

videl boš, kako se godi pri nas slavnim Kukunjančanom . . .“

In videl sem sredi strašnega ognjenega vrtinca: Dolgega Kok-Galina — saj ste ga vsi poznali, dragi bratje, — Kok-Galina, ki se je tolikrat opijanil in tako pogostoma otesal krilo svoji ubogi Klari.

In videl sem Katico . . . to mlado gosko . . . z visoko povzdignjenim nosom . . . ki je sama spala na skednju . . . saj se še spominjate, dragi moji! . . . Toda nadaljujmo, preveč sem rekel o njej.

Videl sem Poskala, ki je stiskal olje z olivami svojega sosedu Julijana.

Videl sem Barbo, nabiralko klasja, ki je zajemala polne pesti pri vezačih, da čim preje nabere cel snop.

Videl sem mojstra Grapazija, ki je tako dobro mazal kolo svoje samokolnice.

In Dofino, ki je tako drago prodajala vodo iz svojega vodnjaka.

In Tortijazda, ki je nekoč, ko me je srečal, nosečega k bolniku Boga, mirno in ošabno nadaljeval svojo pot s klobukom na glavi in s pipo v ustih, kakor da bi bil srečal navadnega psa.

In Kuloja z Zito in Jakoba in Petra, in Tončko . . .

Razburjeni in blede od strahu so zavzdihnili poslušalci, videč v odprtem peklu pred seboj, eden svojega očeta, drugi svojo mater, tretji zopet babico ali sestro . . .

„Vi dobro veste, dragi bratje,“ je povzel zopet gospod Martin, „vi dobro veste in čutite, da to ne more dalje trajati. Moji skrbi so izročene vaše duše, in jaz hočem, jaz vas moram rešiti prepada, v katerega boste vi vsak čas strmoglavili. Jutri začnem z delom, niti dneva pozneje kot jutri. Glejte, kako se mislim tega lotiti! Da

bo mogoče vse dobro izvršiti, je potreben gotov red. Šli boste vsi po vrsti, kakor v Žonkjeru, kadar plešejo.

Jutri, v ponedeljek, bom izpovedal dedce in babice. To bo hitro gotovo.

V torek otroke. Tudi to ni nič.

V sredo fante in dekleta. To bi moglo trajati malo dalje.

V četrtek može. Tudi to bomo kratko napravili.

V petek žene. Rekel jim bom: Samo največje grehe!

V soboto mlinarja! Mislim, da en dan ne bo preveč za njega.

In če bomo v nedeljo končali, bomo vsi skupaj zelo srečni.

Glejte, dragi otroci, kadar je žito dozorelo, ga je treba požeti; kadar je vino načeto, ga je treba izpiti. Mnogo je tukaj zamazanega perila, sedaj gre za to, da ga operemo, in sicer dobro operemo.

In k temu delu vam želim milosti božje. Amen!“

Kakor rečeno tako storjeno. Perilo je bilo že namočeno.

Od te velepomembne nedelje naprej se je širil vonj Kukunjanskih čednosti deset milj na okoli.

In dobremu pastirju Martinu, ki je bil sedaj ves srečen in dobre volje, se je predsinočnim sanjalo, da se je dvigal v spremstvu svojih ovac v sijajni procesiji sredi gorečih sveč, v oblaku dišečega kadila, in v zboru otrok, ki so prepevali „Te Deum“, po svetli cesti božjega mesta.

Glejte, to je povest o Kukunjanskem župniku, takšna, kakor mi jo je pripovedoval veliki klativitez Rumanij, ki pa jo je sam slišal od enega svojih dobrih tovarišev.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Borovljah.

Delniška glavica in rezervni zaklad:
okroglo K 50.000.000.

Dovoljuje vsakovrstne kredite po
najugodnejših pogojih.

Centrala v Ljubljani.

Podružnice:

Celje, Gorica, Sarajevo, Split, Trst in
Maribor.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun.

Nakup in prodaja vrednostnih papirjev vseh vrst.

Daje pojasnila vsak čas
brezplačno.

letni tečaj ložeje stroške zamorejo. Kmetijski oddelek naše deželne vlade pa želi, da bi naša godinjska šola zanaprej napravljala samo eden in sicer celoletni tečaj, to pa zavoljo tega, ker je pol leta prekratek čas, da bi se dekleta vsega prinčila, kar je potrebno za njih prihodnji poklic kot gospodinje. Prosimo torej naše merodajne slovenske gospodarje in druge rodoljube, da naj ob priliki naznanijo našim šolskim sestram, kako želijo, ali naj naša gospodinjska šola priredi tudi zanaprej vsako leto dva polletna tečaja, ali pa eden celoletni tečaj, da bodo vedele sestre deželni vladi poročati. Dne 21. maja t. l. je nadzoroval našo gospodinjsko šolo g. Rohman, vodja kmetijskega oddelka deželne vlade, in se je prav pohvalno o vsem izrazil. Prihodnji tečaj se začne dne 1. novembra t. l., učenke za novi tečaj naj se pravočasno oglašijo.

Ste preveč občutljivi za mrzli zrak? Vsakovrstne bolečine se takoj pojavljajo? Slabost? Oj, kako tu ublažujejo bolečine in utrjujejo telo masaže s Fellerjevim pravim Elza-fluidom! 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici 36 K.

Potrebovali bi odvajajoče, želodec okrepjujoče sredstvo? Poslužite se le Fellerjevih pravih Elza-kroglic, 6 škatljic 18 K. Omot in poštnina posebej, a najceneje. Evgen V. Feller, Stubica donja, Elza-trg št. 67, Hrvatska.

Dopisi.

Velikovški okraj.

v Globasnica. (Žensko društvo.) Tukajšnje žensko društvo zelo lepo napreduje. Članic ima že nad 200. Je-li na kmetih v slov. Korotanu še kje podružnica, ki se lahko ž njo meri? Dekleta in žene delajo svoji, z ozirom na zavednost in narodno probujenost že od nekdanj sloveči občini vso čast. V nedeljo, dne 11. julija, vprizorilo je društvo dvodejanski veseligr "Pri gospodi" in "Gospa Kordula". Igralke so s svojimi izbornimi naučenimi in podanimi vlogami izzvale obilo smeha in dobre volje. Teško je reči, katera se je najbolje postavila, ker so se res vse potrudile, kakor bi se šlo za tekmo. Priznanje gre uprav vsem! Kot govornika sta nastopila gđc. Rudež in g. učitelj Möderndorfer, ki sta došla kot gosta. Oba sta našla jako hvaležne in razumne poslušalce ter zasedala v njih dovzetna srca najlepša semena. Iskrena hvala obema! Čestitamo ob tej priliki tudi ženskemu društvu k njegovim uspehom, kličeč mu: Le tako vrlo in vztrajno z zastavo naprej!

v Št. Rupert pri Velikovu. (Kresovi) na predvečer sv. Cirila in Metoda so v naši župniji goreli v Orličevsi, kjer so tudi s topiči streljali, v Klopicah, pri Höflarju v Št. Rupertu in posebno lep na Vinogradih, kjer so gojenke "Narodne šole" lepo prepevale. Velikovški Slovenci pa so kar dva kresa zažgali na Limbarski gori. Hvala in slava vsem!

Gospodarstvo.

Važenberg. Za našo občino se je osnovala podružnica kmetijske družbe. Priglasilo se je že 42 članov. Za načelnika je bil 18. julija izvoljen Franc Škofič, posestnik v Čarčah, za njegovega namestnika pa Jakob Kriegl pđ. Hinko na Gorcah.

Železna industrija v Jugoslaviji.

Po računu zveze industrijcev je potreba železa v naši državi letnih 15.000 vagonov valjanega železa. Za to imamo tri tovarne: Jesenice 4200 vagonov, Zenica v Bosni 3280 vagonov in Štore na Štajerskem 1200 vagonov; skupno torej 8680 vagonov. Manjka 6000 vagonov. Pri razširjenju obratov za 75% je to mogoče odpraviti. Dve taki tovarni kot je jeseniška bi tudi tuzemski primanjkljaj valjanega železa popolnoma krili. Plavži obstoje v naši državi trije: v Varešu, Topusku in Bešincu. V obratu je sedaj samo Vareš v Bosni. Rudo dobavlja iz Droškova, Šmreke, Brežika in Pržic, ki dajo letno do 2 milijona met. stotov surove rude. Ruda se delno izvaž, v Varešu pa se dnevno producira 15 vagonov, letno torej 5470 vagonov.

Veliki skladi manganove železne rude leže v Ljubiji v Bosni, ki bi lahko dali letno 45.000 vagonov, pa se ne izrabljajo.

Od Dalmacije čez Hercegovino, Črnogoro in Albanijo doli v Grčijo se vleče blizu obrežja pas železne rude, še neizkoriščen. Nemška tvrdka Krupp si je pred vojno pridobila rudolede v Hercegovini, neka francosko-črnogorska družba pa je pridobila važna tozadevna vladna privoljenja v Črni gori.

Torej tudi železna industrija ne ostane privileg avstrijske republike. Da se ta industrija dosedaj ni mogla razviti, je bil vzrok železni kartel.

I. slovanski orlovski tabor v Mariboru.

Vodstvom vseh mladeniških in moških Marijinih družb. Marijine družbe bodo zborovale v soboto dopoldne neposredno za Orlovskim zborovanjem na istem mestu, to je v Slovanski (Götzovi) dvorani. Pričetek ob 10. dopoldne. Govori: Sodni svetnik dr. Matija Lavrenčič: Verski ponos. Jurist Zvonko Dokler: Kongregacija — cvet organizacije. Računski nadsvetnik Avgustin Zajec: Bogoiskatelj in Bogonosci (sv. obhajilo). Popoldne gremo na Slomškov grob (kapela na mestnem pokopališču). Ondi govori medicenec Ivo Peršuh Slomšku v časten spomin. — Zvečer ob 6. v frančiškanski cerkvi Matere Milosti pridiga (župnik Gomilšek) in pete litanije. Ob 9. zvečer po končani serenadi se zopet zberemo v cerkvi, odkoder se razvije okoli cerkve in samostanskega vrta rimska procesija. Ker vsi ne bodo mogli dobiti prenočišča, bodo nekateri morali prenočevati v cerkvi, kjer se bo celo noč zvrstoma molilo in pelo.

Vabilo na Tabor „Svete Vojske“, ki bo o priliki I. slovanskega orlovskega tabora v Mariboru, v ponedeljek, dne 2. avgusta, v Narodnem domu. Pričetek ob 8. uri zjutraj. Govori: Dr. Matej Justin: Alkoholizem in ljudsko zdravje. Dr. Andrej Gosar: Socijalizem in alkoholizem. Dr. Franco Kovačič: Delo za treznost na Štajerskem. Pavao Jesih: Sveta vojska na Hrvatskem. Marija Stupca: Boj zoper nenravnost. Antonija Stupca: Boj zoper surovost. — Vse, ki boste na taboru, prosimo in pozivljemo, da počakate in se udeležite tudi našega tabora. — Popoldne ob 2. uri bo na istem mestu zborovanje „Dobrodelnosti“. Poročajo: Župnik Anton Mrkun: Potreba dobrodelnosti. Dekan Josip Cerjak: Dobrodelnost na Štajerskem. Nadzornik Fran Lavtižar: Zveza jugoslovanskih dobrodelnih društev. Udeležite se tudi tega!

Lastnik in izdajatelj: **Gregor Einspieler**, prošt v Tinjah.
Odgovorni urednik: **Otmir Mihálek**.
Tisk tiskarne Družbe sv. Mohorja v Prevaljah.

Vzgojišče za deklice (internat)

v „Narodni šoli“ v Št. Rupertu pri Velikovu

se priporoča p. n. slovenskim starišem. Sprejmejo se deklice, ki hočejo obiskovati gimnazijo, učiteljske ali meščanske šole v Velikovu, ljudskošolske učenke, ki hočejo obiskovati javno petrazredno dekliško šolo v „Narodni šoli“ in večje, šoli odrasle deklice, ki želijo obiskovati gospodinjsko šolo v „Narodni šoli“. Začetek novega šolskega leta se bo pravočasno naznanil, na gospodinjski šoli se pa začne zimski tečaj dne 1. novembra 1920. Nadaljna pojasnila dajejo šolske sestre v „Narodni šoli“ v Št. Rupertu pri Velikovu.

Vabilo

na

redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Velikovu

registrirane zadruge z neomejeno zavezo

ki se bo vršil

v sredo, dne 28. julija 1920

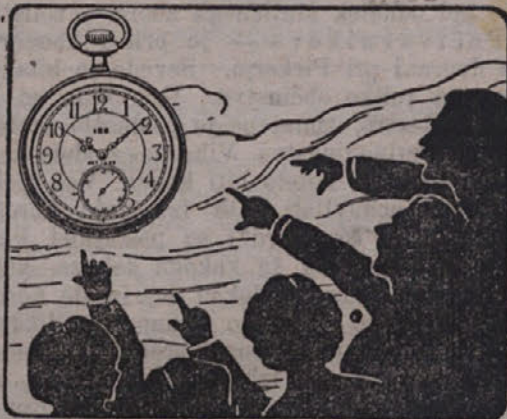
v Narodnem domu v Velikovu.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Čitanje revizijskega poročila.
3. Poročilo načelstva in računskih pregledovalcev.
4. Odobritev računskega zaključka in razdelitev čistega dobička.
5. Volitev načelstva in računskih pregledovalcev.
6. Slučajnosti.

Načelstvo.

Hočete dobro in poceni kupiti?

Najzanesljivejša ura je Suttner-jeva ura!

Nikelnasta, jeklena, srebrna ali zlata ura, vsaka Vas bo zadovoljila! Tudi verižice, prstane in uhane, vsakovrstne darove in potrebščine, kakor: škarje, nože, priprave za britje, šibčnjake, diamante za rezanje stekla, doze za smodke in cigarete, zapestnice itd.

Vse dobro in poceni najdete v ceniku firme

H. Suttner, Ljubljana št. 977.

Oskrbnik

z ženo se sprejme takoj za obdelovanje posestva in skrb za hišo. Stanovanje, hrana in mesečina 200 K.

Javi naj se pismeno ali ustmeno v **Charlottenhofu**, p. Logaves pri Vrbskem jezeru.

Hočete obdržati svojo lepoto? Hočete imeti kakor baržun mehko kožo? Hočete solnčnih peg, mozoljev in ogrcev?

Uporabljajte Fellerjevo pravo „Elza“ obrazno, kožo obvarujočo pomado. Občudovali in zavidali Vas bodo! 1 lonček 9 K. Št. III. močnejše vrste 12 K. K temu Fellerjevo najfiniješe lilijnomlečno milo 16 K.

Hočete imeti lepe, zdrave lase?

Fellerjeva prava „Elza“-Tannochina pomada za rast las doseže bajne lase! Zapreči prah in prerano osivenje. Zabrani plešo! 1 lonček 9 K.

Št. III. 12 K. K temu močno terovo milo za umivanje glave 8 K. Šampon 1 K. Mazilo za brke 2 K 50 vin. in 3 K.

Mučijo Vas kurja očesa?

Fellerjev pravi turistiški obliž učinkuje brez bolečin hitro in zanesljivo! Nobenih kurjih ocesov! Nobenih žuljev! Nobene trde kože! Mala škatljica 4 K, velika škatljica 6 K.

Želite še kaj?

Fellerjeve „Elza“-umivalne pastilje (Kolonjska voda) 1 škatljica 7 K.

Fellerjev usipalni prašek proti potenju 1 škatljica 6 K.

Fellerjev mentolni črtnik zoper glavo- in zobobol 1 škatljica 4 K.

Fellerjev Elza-fluid 6 dvojnatih ali 2 veliki steklenici specialni 36 K.

Najboljši parfum z najfinjšim duhom od 8 K naprej. Najfinjši Hega-puder drja. Kluger, bel, roza in rumen, 1 velika škatljica 12 K.

Močna francovka v steklenicah po 8 K in 22 K. Ovoj in poštnina posebej, a najceneje. — **Evgen V. Feller**, lekarnar, Stubica donja, Elza-trg št. 67, Hrvatska.

